

SEKS

Erotični thriller & erotična drama sta še vedno v ekspanziji, popularna tako v kinu kot na videu. V Sloveniji seveda nič manj. Za fane teh dveh žanrov je tu nova, tako rekoč povsem sveža & še topla serija: *Connections, Angel Eyes, Cover Story, Dark Intent, Lucrecia, Portrait of Passion, Sins of Desire, Broken Trust, Indian Summer, Discretion Assured, Other People Secrets, More Private Lesson, Midnight Party, Sexual Revenge, Country Lady, Erotic Voyage, Double Exposure, Tease, Circle of Spies, Just Like in the Movies, Private Affair, True Convictions, Wild Cactus, Joy Chez les Pharaons, Massacres, The Cool Surface, Deep Down, A Woman Scorned, Every Breath, Twisted, Die Watching, One Night Stand, Blown Away, The Devils Club, Silhouette, The Seductress, Sex Crimes, Angel of Desire, Blind Vision, Dangerous Desire, Deceptions 2, Into the Fire, Salt on Our Skin, Secret Games 2, Another 9 1/2 Weeks, The Tigress, Huevos de oro, Lake Consequence, Malice, Invasion of Privacy, Tropical Nights, Red Room, Emmanuelle 7, Inner Sanctum 2, Love Most Deadly, Never Talk to Strangers & Night Eyes 3*, ki je Tanyi Roberts podaljšal življenje. Se še spomnite — to je zajčica, ki jo je Harvey Keitel že l. 1977 v filmu *Prsti* (James Toback) porinil stoje na stranišču. Toda brez panike — v filmu *The Piano* ima tudi Harvey Keitel nekaj erotičnih prizorov.

CANNES JUNIOR

PIANO

THE PIANO

scenarij in režija:

Jane Campion

fotografija:

Stuart Dryburgh

glasba:

Michael Nyman

igrajo:

Holly Hunter, Harvey Keitel, Sam Neill, Anna Pacquin

Francija/Avstralija, 1993

2'01'

Na začetku je bila kupčija. Ado (Holly Hunter) starši omožijo kar po pošti — in to z moškim, ki ga ni videla nikoli doslej v življenju. Zato ni naključje, da je njeno izkrcanje na divji obali Nove Zelandije na las podobno predaji priporočene pošiljke: njeno telo gre nad bučečimi valovi in glavami mornarjev iz rok v roke, vse dokler se ne dotakne trdnih tal. Skrb za suho obleko...? Že, že, a obenem tudi že anticipacija tega, kar bo tvorilo osrednjo dramatično os celega filma: nepooblaščen, po možnosti še malo neotesane roke, se bodo polastile tujega telesa (je že kdaj kdo pomislil, da *DHL* morda pomeni tudi David Herbert Lawrence?). Ko se s hčerjo in klavirjem znajde na vetrovni morski obali, je Ada dejansko miniaturizirana na raven enega od paketov in skrinj, ki jih je vse polno okrog nje. Kdo je njen naslovnik, kdo jo bo odprl, kdo poslal nazaj?

Nato sledi nova kupčija. Novopečeni soprog (Sam Neill) ne kaže prav posebne sentimentalnosti do klavirja, ki je opravil že tako dolgo pot. Odloči se ga pustiti kar na obali, na milost in nemilost prepuščene-ga valovom, vetru in slanim poljubom. Da se bodo prav zaradi tega dejanja za vedno zaprla usta njegove soproge, je gotovo jasno. Tudi če bi ne bila nema, bi od tega trenutka dalje zagotovo z njim ne spregovorila niti besede. Zato pa je tu sosed Baines (izjemna kreacija Harveya Keitela), ki predlaga soprogu naslednjo kupčijo: dam ti kos zemlje, če si lahko domov privlečem tisti zapuščeni klavir. Rečeno — storjeno.

Nato pride glavna kupčija. Zdaj, ko že imam klavir, pomisli Baines, bi bilo dobro, ko bi se tudi kaj naučil. Morda ne ravno klavirskih lekcij, zagotovo pa vem, kdo bi bil najboljši inštruktor. Brez dvoma doseže film Jane Campion svoje vrhunce prav v trenutkih uprizarjanja te peklenko prijetne kupčije med nemo Ado in vse prej kot gostobesednim Bainesom. "Za vsako tipko po eno lekcijo", predlaga on. "Za vsako črno!" je neizprosna ona. Prevlada njena, pri čemer cena lekcij narašča premo sorazmerno s količino vanje vloženihih emocij in slečenihi oblačil. Drugače rečeno: partnerja te kupčije bi si mirno porekla »Nice doing business with you!«

Tako se sredi novozelandske divjine spleta strastna vez mlade, nepotešene ženske in morda prvič zares ljubečega suroveža. Za svojo ljubezen ne potrebuje prav veliko besed: govori z rokami, kramljata s pogledi, šepetata s telesi... Vsaj ena podrobnost je, ki si jo velja zapomniti. Ponavadi mislimo, da je gestualna komu-

nikacija nemih ljudi simplificirana na najbolj elementarna in čim bolj lapidarna sporočila. Zato je absolutno fascinantno videti, kako Holly Hunter (kajti tokrat gre tudi za njo, ne zgolj za Ado) na situacije, ki bi zahtevala zgolj rahlo odkimavanje nas govorečih, v resnici odgovori s celo »tirado« gest, mimike in pogledov.

Dokler ostaja govorica v zraku, je nežna in prijetna. Če pa jo zapišemo, dobi nove, včasih prekleto nevarne razsežnosti. Tistih nekaj besed, ki naj bi zgolj simbolično zapisale in za vedno potrdile njuno ljubezen, povzročijo pravo katastrofo. Ada na zadnjo tipko vkleše svoje ljubezensko sporočilo in ga skrbno zavitega izroči hčerki Flori, ki tako igra vlogo klasičnega *go-between*. Vendar je naš mali angelček (zaradi udeležbe v vaški gledališki prireditvi si nadene angelska krilca, nato pa jih praktično ne sname več) prav zares od hudiča: namesto ljubimcu odnese sporočilo možu! Soprog si jo v navalu besnega ljubosumja najprej hoče na silo vzeti, nato pa ji meni nič tebi nič odseka prst. Napačno izrečena/izročena beseda se tako vseka naravnost v telo: beseda za besedo, prst za prst.

In še zadnja kupčija. Mož sprevidi, da proti strastem tudi sekira ne pomaga — in omogoči srečni družinici, ki jo zdaj tvorijo Ada, Baines in mala Flora, da se vrne nazaj na Škotsko. Upam si trditi, da je šele to zares prava peklenka kupčija, pogodba s hudičem. Če je namreč vaš pojem srečne družine mož, ki je za vedno iztrgan iz svojega habitusa (Baines se je tako »udomačil« med divjaki, da nosi celo njegov obraz sledi maorskega tetoviranja); žena, ki s kovinskim prstom tolče po klavirju, in hčerka, ki nima le dveh očetov, temveč tudi že v najzgodnejši otroški dobi izreka le materine besede — tedaj bi morali kdaj pa kdaj obiskati Adamsove!

Videti je, kot da je tudi Ada za hip sprevidela popolno brezizhodnost takšnega *happy end*. Le tako si lahko namreč razlagamo njen teatralen poskus samomora na poti nazaj, ko najprej »pogubi« klavir, nato pa namenoma zatakne svojo nogo v šviga-jočo vrv, da jo potegne za klavirjem v morske globine. Film, ki bi se dejansko držal proklamiranih referenc na sestre Bronte, bi se moral v tem trenutku končati. No, ja, brez muke se še čevljev ne sezuje — zato se Ada pod vodo pomatra, nato pa zmagoslavno izplava. Za nas je tisti, ki se je vrnil iz tega sveta večne tišine, lahko le še *zombie* (»revenant«, bi rekli Francozi), obsojen na tavanje med življenjem in smrtjo, povsod prisoten in nikjer doma. Zlovešč kovinski zvok umetnega prsta, ki mehke-mu zvenu klavirja daje drugačen prizvok, je njegov zvok *par excellence*.

STOJAN PELKO